

Hankesuunnitelma

1C9098 Lastensuojeluyksikön rakennushanke

Perhe- ja vammaispalveluiden toimiala

Kiinteistöhallinto 4.5.2026

Sisällys

1 Rakennushankkeen tausta ja tarve	4
2 Hankkeen tavoitteet.....	4
2.1 Palvelutuotannon tavoitteet.....	4
2.2 Tiloihin liittyvät tavoitteet	5
3 Hankkeen toimintojen kuvaukset.....	5
4 Hankkeen tilatarpeet ja suunnitteluratkaisut.....	5
4.1 Tilasuunnittelu	6
5 Rakennus- ja talotekniset suunnitteluratkaisut	7
5.1 Rakennuksen sijainti ja tontti.....	7
5.2 Rakennustekniset ratkaisut	7
5.3 Paloturvallisuus.....	7
5.4 LVIA- ja sähköjärjestelmät.....	7
6 Hankkeen toteutus	9
7 Hankkeen aikataulu.....	9
8 Hankkeen rahoitus ja kustannukset.....	9
8.1 Toteutusvaihtoehto vuokramallilla	10
8.2 Toteutusvaihtoehto omistusmallilla	10
9 Hankkeen välttämättömyyden arviointi.....	10
10 Hankeryhmän esitys.....	11

Liite 1. Lastensuojeluyksikkö rakennushankkeen toiminnallinen suunnitelma.

Liite 2. Luonnos pohjakuvasta ja tontin käytön luonnos.

Liite 3. Kestävän rakentamisen tavoitteet.

Liite 4. Perustamiskustannukset.

Rakennushankkeen perustiedot

Nimi ja sijainti	Lastensuojeluyksikkö, Kuopio
Toimialat	Perhe- ja vammaispalveluiden toimiala
Investointisuunnittelu	Hyväksytty investointisuunnitelmaan 2026 omaan taseeseen 6,5 M€.
Toteutus	Uudisrakennus, omaan taseeseen
Noudattaa palveluverkkosuunnitelmaa	Kyllä, R3-suunnitelmia.
Tilaohjelman arvioitu m ² -laajuus	n. 1260 m ²

Asiakkaat, palvelut, henkilöstö ja toiminnan kustannukset

Asiakkaat	12–17-vuotiaat
Tarjottavat palvelut	Lastensuojelun laitoshoido
Sijoitettavat palvelut	21 paikkaa.
Henkilöstömäärä	32 (siirtyvä resurssi 21)
Vaikutus toiminnan kustannuksiin	Kustannusvaikutuksia on oman tuotannon lisäämisellä, toiminnan keskittämällä, tilankäytön tehostamisella ja kolmen yksikön keskinäisellä synergiahyödyllä.

Rakennushankkeen tilatehokkuus ja nykyiset tilakustannukset

Tilatehokkuus	Tilasuunnittelu perustuu tilakonseptiin. Uudisrakennuksen avulla tilankäyttöä tehostetaan kiinteistö- ja toimitalastrategiset tavoitteiden ja linjausten mukaisesti.
Vaikutus tilakustannuksiin	Uuden rakennuksen myötä luovutaan huonokuntoisista tiloista. Vuokrattua tilaa nykyisin Varkauden Kinnulassa on yhteensä 755 m ² , jonka kk-vuokra on 9 160 €/kk (109 920 €/vuosi). Mäntyrinteen Toukolan yksiköllä on käytössään 459 m ² . Yksikön kk-vuokra on 6 325 €/kk (75 900 €/vuosi).

1 Rakennushankkeen tausta ja tarve

Lastensuojelulaitosten toiminnan yleisistä edellytyksistä säädetään lastensuojelulaissa 417/2007 (57 § - 60§). Laitoksessa on oltava riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet sekä tarpeellinen määrä sosiaalihuollon ammatillista ja muuta henkilöstöä. Laitoksen toimitilojen voidaan katsoa olevan riittävät ja asianmukaiset silloin, kun laitoksessa asuvalla lapsella on mahdollisuus riittävään yksityisyyteen, rauhalliseen yksinoloon ja oman identiteetin kannalta välttämättömään omaan alueeseen. Laitoksessa on lisäksi oltava tilat yhteistä käyttöä ja tekemistä sekä toimintaa varten. Lastensuojelulain mukaisesti laitoksessa voi olla yksi tai useampi asuinyksikkö. Yksikön sijoittamisessa tulee ottaa huomioon lastensuojelun laitospalveluiden asiakkaiden erityisen haavoittuva asema, sekä tarpeet laitoksen ulkopuolisille palveluille hyvinvointialueelta (mm. terveyspalvelut) sekä kaupungista (mm. opetus, nuorisotyö). Lastensuojelun sijaishuollon tarve on suurinta keskisellä alueella ja tulevana vuosikymmeninä palvelutarve tulee yhä vahvemmin keskittymään keskiselle alueelle lasten määrän laskiessa hyvinvointialueen muilla alueilla.

Lastensuojeluyksikön rakennushanke korvaa nykyisistä kiinteistöistä Varkauden Kinnulan kiinteistön sekä osan Kuopion Mäntyrinteen kiinteistöstä. Rakennusten kunnan ja toiminnallisuuksien perusteella kiinteistöt eivät vastaa tämänhetkisiä lastensuojelulaitoksille asetettuja vaatimuksia. Varkaudessa Kinnula-yksikön toimitilat sijaitsevat rakennuksessa, joka on rakennettu vuonna 1949. Tilat on todettu toimintaan soveltumattomiksi ja edellytyksiä tilojen muutossaneeraukselle ei ole todettu olevan. Toimitilojen soveltuvuudesta on annettu selvitystä valvontaviranomaiselle ja arvioituna lähtökohtana on ollut, että toimitilat eivät tule läpäisemään lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden valovonnasta mukaista julkisten palveluiden rekisteröintivelvoitetta. Lisäksi tiloissa esiintyy laajoja sisäilmaongelmia. Vuokratua tilaa nykyisin Varkauden Kinnulassa on yhteensä 755 m², jonka kk-vuokra on 9 160 €/kk (109 920 €/vuosi). Kuopion Toukolan yksikkö sijaitsee samassa rakennuksessa Vesala-yksikön kanssa Mäntyrinteen perhetukikeskuksessa, os. Lastentie 5 Kuopio. Kohteessa on jo pitkäaikaisesti tehty sisäilmaselvityksiä ja toimenpiteitä ilmenevän laaja-alaisen sisäilmaongelmatiikan ratkaisemiseksi tai hallitsemiseksi. Korjaavia toimenpiteitä ei ole pystytty toteuttamaan. Toiminnan jatkuvuuden turvaaminen edellyttää työ- ja terveysturvallisiin tiloihin siirtymistä Toukolan yksikön osalta. Kyseistä rakennusta ei ole tarkoituksenmukaista vuokrata kokonaan ja pitkäaikaisesti myöskään samassa rakennuksessa toimivan Vesalan toiminnan käyttöön. Mäntyrinteen Toukolan yksiköllä on käytössään 459 m². Yksikön kk-vuokra on 6 325 €/kk (75 900 €/vuosi). Pitkän tähtäimen tavoitteena on, että Mäntyrinteen kiinteistöstä luovutaan ja toiminnat siirretään huonokuntoisista rakennuksista pois.

Rakennushankkeesta on koottu toiminnallinen suunnitelma, joka on hyväksytty vuoden 2026 investointisuunnitelmaan aluehallituksessa 16.06.2025 § 275. Hankesuunnitelman valmisteluun on osallistunut laajasti hyvinvointialueen lastensuojelupalveluiden henkilökuntaa, turvallisuuden, työsuojelun, tukipalveluiden, tietohallinnon ja kiinteistöhallinnon asiantuntijoita. Hankesuunnitelman koordinoitavastuu on ollut kiinteistöhallinnolla. Tässä hankesuunnitelmassa esitetään 21 asiakaspaikan lastensuojelulaitoksen uudisrakennuksen toteuttaminen hyvinvointialueen keskiselle alueelle Kuopioon. Hankesuunnitelma pohjautuu palvelutuotannon laatimaan rakennushankkeen toiminnalliseen suunnitelmaan (liite 1) ja suunnitelma on R3 palvelujärjestelmä uudistuksen mukainen.

2 Hankkeen tavoitteet

2.1 Palvelutuotannon tavoitteet

Perhe- ja vammaispalveluiden uudistuksen R3 lastensuojelupalveluiden tavoitteena on mm. lisätä omaa palvelutuotantoa. Oman tuotannon vahvistaminen kehittää palveluiden sisältöä ja palveluprosessien sujuvuutta sekä palveluiden yhteensovittamista. Tämä parantaa asiakkaan kokemusta palvelusta. Muutoksen tavoitteena on hyödyntää omat laitospalvelut täysimääräisesti ja siirtää osa laitoshuollon ostopalveluista omaan tuotantoon.

Tavoitteena on

1. lisätä omaa laitospalveluiden tuotantoa 25 % (+14 paikkaa)
2. turvata henkilöstön saatavuus pitkäjänteisesti palveluverkkoa tarvittaessa tiivistämällä.

2.2 Tiloihin liittyvät tavoitteet

Toimitilojen ja teknologian tulee luoda toimintaedellytykset toteutettavalle hyvälle asiakastoiminnalle. Toimintaympäristön ja infrastruktuurin tulee olla ajanmukaisia ja toimivia. Tilojen muunneltavuus ja monikäyttöisyys otetaan huomioon suunnittelussa. Tilankäyttöä ja kapasiteetin hyödyntämistä suunnitellaan kustannustietoisesti.

Suunnittelua ohjaavat mm.

- Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus (R3) 16.12.2024 §80
- Toimitilojen käytön periaatteet, hyvinvointialueen johtoryhmässä 24.9.2024 §30
- Kiinteistö- ja toimitilastrategiset tavoitteet ja linjaukset, aluehallitus 2.12.2024 §384.
- Lastensuojeluyksikkö rakennushankkeen toiminnallinen suunnitelma, aluehallitus 16.6.2025 §275
- Pohjois-Savon hyvinvointialueen strategia, aluevaltuusto 6.10.2025 §72

3 Hankkeen toimintojen kuvaukset

Lastensuojelulaitosten toiminnan yleisistä edellytyksistä säädetään lastensuojelulaissa (57 § - 60 §). Laitoksessa on oltava riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet sekä tarpeellinen määrä sosiaalihuollon ammatillista ja muuta henkilöstöä. Laitoksen toimitilojen voidaan katsoa olevan riittävät ja asianmukaiset silloin, kun laitoksessa asuvalla lapsella on mahdollisuus riittävään yksityisyyteen, rauhalliseen yksinoloon ja oman identiteetin kannalta välttämättömään omaan alueeseen. Laitoksessa on lisäksi oltava tilat yhteistä käyttöä, tekemistä ja toimintaa varten. Asuinyksiköt ovat itsenäisiä toiminnallisia kokonaisuuksia, joilla on omat henkilöstömitoitukset ja omat muista asuinyksiköistä erilliset tilat. Laitoksen asuinyksiköt voivat toimia myös erillisissä rakennuksissa, mutta ne muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden. Asuinyksikössä saadaan hoitaa yhdessä enintään seitsemää lasta tai nuorta ja samaan rakennusryhmään sijoitettuna siten enintään 24 lasta tai nuorta.

Kyseessä on 21-paikkainen lastensuojeluyksikön uudisrakennushanke. Uuteen yksikköön sijoitettavat lapset tulevat koko Pohjois-Savon alueelta. Uudisrakennukseen sijoitetaan kolme (3) osastoa, joihin kuhunkin sijoittuu 7 lasta. Rakennukseen sijoittuva henkilöstö on suunniteltu koostuvan korjausinvestointiosuuksien osalta yksiköiden nykyisestä henkilöresurssikapasiteetista sekä 7 asiakaspaikan kapasiteetin lisäämisestä. Suunnitelma on R3 palvelujärjestelmäuudistuksen mukainen. Yhteensä uudessa rakennuksessa tulevaisuudessa työskentelee 32 sote-ammattihenkilöä.

4 Hankkeen tilatarpeet ja suunnitteluratkaisut

Hankesuunnittelua on tehty yhteistyössä rakennuksen käyttäjien, tukitoimijoiden ja kiinteistöhallinnon kanssa. Rakennuksen luonnossuunnittelu on toteutettu yhteistyössä Rakennussuunnittelutoimisto Turunen & Räisänen KY kanssa (liite 2. Luonnos pohjakuvasta ja tontin käytön suunnitelma). Tilojen suunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota lasten turvallisuuden ja itsemääräämisoikeuden ja yksityisyyden suojan toteutumiseen. Toimintayksiköllä tarkoitetaan toiminnallista kokonaisuutta, jossa annetaan asiakkaan oman kodin ulkopuolella palveluja.

4.1 Tilasuunnittelu

Uuteen lastensuojelulaitokseen sijoitettavat lapset tulevat pääsääntöisesti Pohjois-Savon alueelta. Lastensuojelulaitoksessa on kolme asuinyksikköä. Yhdessä asuinyksikössä on 7 lasta. Kaikilla lapsilla on käytössään omat 12 m² huoneet suihku- ja wc -tiloineen. Lisäksi kaikissa asuinyksiköissä on yksikkökohtaiset keittiö- ja oleskelutila, ryhmä- ja harrastetila ja oma sisäänkäynti eteistiloihin. Henkilökunnan työskentelyä varten on mm. toimistotilaa. Suunnittelussa huomioidaan erityisesti toimitilaturvallisuus, jolla tarkoitetaan kaikkia toimia, joilla varmistetaan jatkuva lastensuojelulaitoksen kokonaisturvallisuus. Turvallisuusasioissa huomioidaan sekä asiakasturvallisuus että työntekijöiden turvallisuus sekä jatkuvan valvonnan mahdollistaminen asuinyksikköön sijoitettujen hoidon ja huolenpidon turvaamiseksi. Valviran suosituksen mukaan kaikilla asuinyksiköllä on omat sisäänkäynnit.

Rakennuksen yhteistilat

Uudisrakennuksessa on tapaamis- ja neuvottelutila, joka on sijoitettu lähelle sisäänkäyntiä. Tilassa käydään sijoitus-, perhe- ja muut neuvottelut. Lastensuojelulaitoksessa lääkehoito tulee toteuttaa valvontakäytännön ja turvallisen lääkehoidon vaatimusten mukaisesti lääkehoitoon erikseen varatussa tilassa. Lääkehoitoprosessi ja lääkehoidon tilasuunnittelu noudattaa hyvinvointialueen lääkehoitosuunnitelmaa. Rakennuksessa on lasten yhteiskäytössä olevat saunatilat (sauna, pukutila, pesuhuone ja wc-tila). Henkilökunta tarvitsee sosiaalitilat naisille ja miehille sekä taukotilan. Lisäksi rakennuksessa on varasto- ja huoltotiloja (siivous, jätahuolto, vaatehuolto).

Ruokailu- ja oleskelutilat asuinyksiköissä

Kaikkiin asumisyksiköihin on varattu ruokailutila, jossa lapset voivat yhdessä ruokailla. Ruokailutila toimii myös oleskelutilana. Oleskelutilassa on tilaa sohville ja tv:n katselulle. Ruokailutilan yhteydessä on keittiö, jossa valmistetaan lasten ateriat ja leivotaan, näitä toteutetaan yhdessä myös lasten kanssa. Ruokasalin yhteyteen varataan kalusteisiin kaappitilaa ruokailuastioille ja leipomisvälineille, liesitaso, uuni leivonnaisten paistamiseen, mikroaaltouuni, kylmäsäilytystilaa (jääkaappi-pakastin), astianpesuun tarvittavat astianpesukone ja laskutilaa sekä riittävästi pöytätasoa. Keittiöön varustetaan keittiön siivoustarvikkeille ja -välineille tarkoitettu kaappi. Lastensuojelulaitoksen keittiötiloissa huomioidaan myös erityiset tarpeet esim. kaappien lukitsemiseen. Asuinyksikkö kohtaisen elintarvikesäilytyksen lisäksi on hyvä olla myös yksiköiden yhteinen elintarvikkeiden säilytystila, niin elintarvikkeita voi toimittaa suuremman määrän kerralla. Kaikki ateriat valmistetaan yksikössä, ulkopuolista palveluntarjoajaa ei ruokahuollon osalta käytetä.

Huoltotilat

Rakennukseen tarvitaan lukittava siivoustila siivouslaitteille ja -välineille. Yksikkökohtaiset pienemmät siivousvälineet voidaan säilyttää kodinhoitohuoneessa. Jätteet ja likapyykit kerätään rakennuksen yhteiseen jäte- ja likapyykkitilaan, josta ne käydään hakemassa eteenpäin. Jätetuollosta on luotu oma toiminnallinen tilakonsepti, jota sovelletaan hankkeen laajuuteen. Kulku tähän tilaan sääsuojatun kateen kautta. Rakennuksen yhteisiin tiloihin tarvitaan lasten käyttöön tilat pyykkihuollolle; pesutupa pyykinpesu- ja kuivausrumpukoneineen. Liinavaatteet ja pyyhkeet tulevat laitostekstiilitoimittajalta. Henkilökunta ei käytä suojavaatteita ja asukkaat ovat luonnollisesti omissa vaatteissaan.

Auto- ja polkupyörä sekä apulaitepaikoitus tarpeet

Lastensuojelulaitoksen henkilökuntamääräksi on arvioitu 32 työntekijää jakaantuen useampaan työvuoroon. Autopaikkojen määrän tulee olla vähintään kaavan autopaikkavaatimusten mukainen. Auto-, polkupyörä ja apulaitepaikkoja osoitetaan tarkemmin rakennuslupasuunnittelun aikana huomioiden sekä henkilökunnan että asiakkaiden, läheisten yms. asiointitarve.

5 Rakennus- ja talotekniset suunnitteluratkaisut

Rakennussuunnittelu ja teknisten järjestelmien suunnittelu perustuu kiinteistöhallinnon toimesta laadittuun suunnitteluohjeeseen. Hankkeen ympäristövastuullisuutta edistetään erityisesti vähähiilisyiden ja EU taksonomiamukaisuuden kautta (liite 3. Kestävän rakentamisen tavoitteet).

5.1 Rakennuksen sijainti ja tontti

Rakennukselle on varattu Kuopion kaupungilta tontti 297–8–16–1. Tontti sijaitsee Kuopiossa Haapaniemellä osoitteessa Tasavallankatu 6. Pinta-alaltaan se on 4035 m² ja tontilla on rakennusoikeutta 1550 k-m². Kaavamääräys on YS; sosiaalitoimea ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue. Tontin sijainti on arvioitu yhteistyössä Kuopion kaupungin, lastensuojelupalveluiden toimijoiden ja kiinteistöhallinnon asiantuntijoiden toimesta ja sen on todettu olevan toiminnallisesti ja liikenteellisesti hyvä lastensuojelulaitoksen rakennukselle.

5.2 Rakennustekniset ratkaisut

Rakennus suunnitellaan ja toteutetaan pitkäkestoisesti tiiviiksi. Erityishuomio pitää kiinnittää rakennusosien liittymiin ja läpivientikohdat, jotka tulee olla tiiviit myös tilojen välillä. Rakennuksen ulkovaipan Ilmanvuotoluku q50 tulee olla enintään 0,8 m³/h/m². Rakennusvaipan ilmanvuotoluku 50 Pa:n paine-erolla määritetään standardissa SFS EN ISO 9972 käyttäen mittausmenetelmää B (rakennuksen vaipan testaus). Tiiveyden toteutuminen varmistetaan mittaamalla rakennusvaiheessa ennen ilmatiiveydestä vastaavien rakenteiden peittämistä ja toiseen kertaan käyttöönottovaiheessa mittaamalla. Hankkeessa tutkitaan puurakentamisen hyödyntämisen mahdollisuudet.

5.3 Paloturvallisuus

Rakennukselle tulee laatia palotekninen suunnitelma. Rakennus (kaikki tilat) varustetaan sprinklerijärjestelmällä noudattaen Ympäristöministeriön asetusta rakennusten paloturvallisuudesta 848/2017 ja SFS-EN 12845:2015 + A1:2019 Kiinteät palo-sammutusjärjestelmät. Automaattiset sprinklerilaitteistot. Suunnittelu, asennus ja hoito. Sprinklerin tarkempi toteutustapa ratkaistaan toteutussuunnittelun yhteydessä. Kaikki tilat varustetaan osoitteellisella paloilmoinnilla.

5.4 LVIA- ja sähköjärjestelmät

LVIA- ja sähkösuunnittelu ja teknisten järjestelmien suunnittelu perustuu kiinteistöhallinnon toimesta laadittuun suunnitteluohjeeseen.

Valaistus

Valaistuksen avulla tulee tukea tilojen kodikkuutta ja viihtyisyyttä. Sisätilojen sähköistyksessä huomioidaan esteettömyys. Ulkoalueiden valaistusvoimakkuuden on oltava riittävä ja tasaisia myös kameravalvonnan tarpeet huomioiden. Ulkovalaisimia ohjataan valvontajärjestelmän aikaohjelmilla ja em. järjestelmään liitetyllä hämäräkytkimellä. Valonlähteenä käytetään LED-valaisimia.

Autopaikkojen varustus

Autolämmityspistorasiat toteutetaan kaikille autopaikoille. Kotelon tulee olla tyyppiä, josta on valittavissa myös sähköauton 3,7kW hidaslatausmahdollisuus. Perusasennuksessa asennus tehdään 2 h digitaalisena ajatuksena. Suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varautua, että kaikki esitetyt autolämmityspaikat tullaan myöhemmin muuttamaan sähköautojen latauspisteiksi. Latauspisteet tulee olla mahdollista liittää laskutuspalveluun (esim. mobiilisovelluksen kautta). Normaali-tehoisia latauspisteitä rakennetaan kahdelle autopaikalle. Normaali-tehoisen latauspisteen teho vähintään 22 kW / paikka

(22kW+22kW). Asennettavan latauslaitteen toimittaa ja kytkee PSHVA:n sähköautojen latausta operoiva sopimuskumppani. Latauspiste on operaattoritoiminen yhteyslaitteineen sekä sähkö- ja tietoliikennevaatimusten mukaisine asennuksineen siten, että latausta käyttävä voi maksaa latauksen itse suoraan operaattorille yleisillä maksutavoilla (pankkikortti/mobiilimaksu). Rakennusurakassa tehdään keskusasennukset, putkitukset, kaapeloinnit ja asennuspylväät valmiiksi. Tämän lisäksi sähkökeskukseen tulee suunnitella laajennusvaraus kahdelle 22kW/paikka -latauspaikalle.

Aurinkosähköjärjestelmä

Kohteeseen rakennetaan aurinkosähköjärjestelmä, jonka koko määritellään rakennuksessa kulutettavan sähkön määrän mukaan. Toteutussuunnittelussa huomioidaan aurinkosähköjärjestelmän vaatimukset kattorakenteisiin sekä kaapelireitteihin.

Hoitajakutsu- ja henkilöturvallisuusjärjestelmät

Hoitajakutsu- ja henkilöturvajärjestelmäksi hankitaan tilaajan hankintana langaton monipalvelukutsujärjestelmä, jonka ensisijaisena datayhteytenä toimii kohteeseen rakennettava wlan -verkko. Järjestelmän toissijaisena yhteystapana toimii matkapuhelindata. Toteutussuunnittelun yhteydessä varmistetaan, että virransyötöt ja datapisteet ao. järjestelmälle suunnitellaan / toteutetaan. Järjestelmän on oltava paikannukseltaan huonetasoinen ja sen on oltava toimintakuntoinen myös mahdollisten sähkökatkojen ja tietoliikenneongelmien aikana. Kohteen LE-wc-tiloihin asennetaan hätäkutsujärjestelmä, joka toteutetaan monipalvelukutsujärjestelmän osana.

Video- ja kameravalvontajärjestelmät

Rakennukseen sisään tulevien kulkijoiden tunnistamiseksi sekä tilojen ja omaisuuden valvontaa varten kohteeseen toteutetaan tallentava videovalvontajärjestelmä. Perusratkaisussa kaikki rakennuksen ulko-kuoret, ovet, piha-alueet ja porttiympäristöt on voitava valvoa tallentavilla kameroilla. Suunnittelussa tulee huomioida kameroiden paikat ja niiden data- ja sähkönsyöttö. Järjestelmän IP -kamerat tulee olla varustettu liiketunnistimilla. Liike aktivoi kameran ja digitaalitalennin tallentaa ko. kamerasta jatkuvaa kuvaa. Järjestelmää tulee voida käyttää verkon kautta halutuista paikoista ja sen tulee olla akkuvarmennettu. Tallennus ja kuvien katseluoikeudet määritellään suunnittelun edetessä hyvinvointialueen turvallisuuspalveluiden ja palvelutuotannon kanssa.

Ovipuhelinjärjestelmät

Monipalvelukutsujärjestelmä toimii myös videokuvan sisältävänä ovipuhelimenä (järjestelmä siirtää ääntä ja kuvaa matkapuhelimeen tai työasemalle). Järjestelmän avulla hallitaan kulkureitin sähkölukitujen ovien avausta. Järjestelmä rakennetaan kaikille ulko-oville ja keskeisten kulkureittien sisäoville.

Kuituliittymät, WLAN-verkon ja yleiskaapelointijärjestelmät

Rakennus varustetaan valokuituliittymillä sekä kattavalla langattoman verkon (Wlan) tukiasemilla, jonka pääasiallinen tarkoitus on palvella monipalvelukutsujärjestelmää. Langattoman verkon päätelaitteet toimittaa ja asentaa Istekki Oy. Rakennuksen tiloihin asennetaan avoimella kaapelointijärjestelmällä toteutettava yleiskaapelointiverkko. Liitäntäpisteiden määrä ja paikat suunnitellaan tarkemmin käyttäjäpalaverissa toteutussuunnitteluajana.

AV-järjestelmät ja aikakellot

Neuvottelu- ja tapaamistilojen lisäksi ruokailu- ja oleskelutiloja käytetään myös esitystilana ja tilat varustetaan AV-varustuksilla. Sisätilojen käytävät, asukkaiden ruokailutilat ja henkilökunnan taukokuoneet varustetaan järjestelmään kytketyillä käytävänäytöillä.

Kulunvalvonta ja lukitus

Rakennuksen lukitus toteutetaan ohjelmoitavalla iLoq S5 -järjestelmällä, joka sisältää ovikohtaisia pinnokodilukijoita (iLoq N504i). Lukitus liitetään Pohjois-Savon hyvinvointialueen lukostoon. Kiinteistö varustetaan etälukituksen ohjelmointipisteellä. Kulunvalvonta ja lukitusjärjestelmät lukituskaavioineen suunnitellaan kokonaisuudessaan toteutussuunnittelun yhteydessä käyttäjän tarpeet huomioiden. Suunnittelujen järjestelmien lisäkaapeloinnit sisältyvät hankekokonaisuuteen.

6 Hankkeen toteutus

Hanke toteutetaan omaan taseeseen. Hankkeen suunnittelu ja toteuttajat tullaan kilpailuttamaan. Rakennuksen tiloihin vuokralle asettuu hyvinvointialueen perhe- ja vammaispalvelu toimialueen toimijat.

Hankkeen toteutustavaksi on valikoitumassa KVR-urakka (kokonaisvastuurakentaminen). KVR on toteutusmuoto, jossa urakoitsija vastaa rakennushankkeen suunnittelusta ja toteutuksesta avaimet käteen -periaatteella. Tilaaja määrittelee kohteen vaatimukset ja urakoitsija hoitaa suunnittelun, hankinnat sekä rakentamisen. Tämä urakamuoto pienentää tilaajan resurssitarpeita ja vastuuta suunnittelun yhteensovittamisesta. Rakennus suunnitellaan ja rakennetaan sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla elinkaariominaisuuksiltaan ekologiseksi sekä tavoitteelliselta tekniseltä käyttöältään pitkäikäiseksi (liite 3. Kestävän rakentamisen tavoitteet).

7 Hankkeen aikataulu

Toiminnallinen suunnittelu ja hankesuunnittelu	2025–2026
Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta	5/2026
Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallitus	6/2026
Kilpailutus ja toteutussuunnittelu	2026–2027
Rakennustyöt	2027–2028
Rakennuksen käyttöönotto	2028

8 Hankkeen rahoitus ja kustannukset

Rakennushanke on hyväksytty Pohjois-Savon hyvinvointialueen talousarvioon 2026 aluevaltuustossa 22.12.2025 § 102. Aluehallituksen 8.9.2025 § 329 hyväksymän investointisuunnitelman mukaisesti investoinnin toteutukselle on varattu 6.500.000 euroa ja tälle summalle on saatu valtiovarainministeriöltä lainanottovaltuus. Hankkeeseen liittyen hyvinvointialueelle kuuluvat rakennuksen kalustamiseen ja varustamiseen liittyvät kustannukset, kuten irtokalusteet ja muut rakennuksen käyttöönottoon vaadittavat varusteet ja laitteet. Nämä huomioidaan uuden rakennuksen ensikalustamisena ja käsitellään taseinvestointina.

Hankkeen rahoitustarve jakaantuu seuraavasti tuleville vuosille:

- 2026: 0,2 M€
- 2027: 3 M€
- 2028: 3,3 M€

Hankkeen rahoitustarpeen jakautuminen tarkennetaan hankkeen kilpailutuksen ja toteutusaikataulun laatimisen jälkeen.

8.1 Toteutusvaihtoehto vuokramallilla

Rakennushankkeen alustava rakennushankkeen kustannusarvio on noin 4 M€. Liitteessä 4 on esitetty hankkeen perustamiskustannukset. Vuokramallilla toteutettavan hankkeen pääomavuokratason vaikuttavat mm. rakennushankkeen kustannusarvio, rahoituskustannukset sekä tarjoajien tuotto- ja riskivaraukset sekä vuokran indeksikorotus vuosittain. Hankkeesta aiheutuvat pääomakustannukset 20 vuoden vuokra-ajalla ilman indeksikorotusta olisivat yhteensä noin 6,3 M€. Ottaen huomioon indeksikorotukset (2 % vuodessa) 20 vuoden vuokra-aikana, hyvinvointialueelle tulevat pääomakustannukset ovat yhteensä noin 7,7 M€. Vuokramallilla (oletus; tarjoajan alkutuottovaade 8 %) hankkeen kustannustaso on arvioitu olevan noin 29 €/m²/kk, jolloin pääomavuokra vuodessa olisi noin 385 000 €.

Lisäksi hankkeesta aiheutuvat ylläpitokustannukset ovat noin 5 €/m²/kk, joka tarkoittaa koko rakennuksen osalta noin 67 500 € kustannuksia vuodessa. Ylläpitokustannukset sisältävät mm. energian-, jätahuollon, ulkoaluehoidon ja kiinteistöveron. Vuokramallilla toteutettuna hyvinvointialueelle ei tulisi rakennuksen omistamiseen liittyviä riskejä ja korjausvastuita.

8.2 Toteutusvaihtoehto omistusmallilla

Rakennushankkeen alustava kustannusarvio on noin 4 M€ (Haahtela-kustannustieto). Omistusmallilla toteutettavan hankkeen vuosittaiset pääomakustannukset koostuvat poistoista/lainan lyhennyksistä sekä korkokustannuksista. Hyvinvointialueen poistosuunnitelman mukaan rakennusten poistoaikana käytetään 30 vuotta. Rakennuksen vuosittaiset poistot olisivat 217 000 €.

Toteutusvaihtoehtojen vertailemiseksi taloudellisesta näkökulmasta 20 vuoden ajalla, 4 M€ lainan lyhennykset olisivat 198 000 € vuodessa ja korkokustannukset keskimäärin 60 000 € vuodessa. Hyvinvointialueelle tulevat pääomakustannukset vuodessa ovat siten noin 258 000 €, joka on 20 vuoden ajalla yhteensä noin 5,15 M€.

Lisäksi hankkeesta aiheutuvat ylläpitokustannukset ovat noin 5 €/m²/kk, joka tarkoittaa koko rakennuksen osalta noin 65 700 € kustannuksia vuodessa. Ylläpitokustannukset sisältävät mm. energian-, jätahuollon, ulkoaluehoidon ja kiinteistöveron.

Omistusmallilla toteutettavan hankkeen arvioitu pääoman kustannustaso olisi noin 19,5 €/m²/kk ja ylläpidon 5 €/m²/kk. Omistusmalli tuo mukanaan hyvinvointialueelle kiinteistön omistamisen vastuut ja riskit. Taloudellisen tarkastelun perusteella pääomakustannusten kokonaismäärä tulee omistusmallissa noin 2,55 M€ edullisemmaksi 20 vuoden ajalla kuin vuokramallilla toteutettava. Omistusmallissa hyvinvointialueelle tulee omistamiseen liittyvät riskit ja korjausvastuut.

9 Hankkeen välttämättömyyden arviointi

Rakennusinvestoinnin välttämättömyyden arvioinnissa on huomioitu investoinnin tavoite arvioimalla investoinnin tarpeellisuutta. Lastensuojeluyksikön uudisrakennushanke toteuttaa Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelustrategiassa asetettuja tavoitteita kehittää lastensuojelun toimintaa siten, että se on asiakasturvallista ja lapsen suojelun tarpeeseen perustuvaa. Hanke on tunnistettu välttämättömäksi ja kiireelliseksi lastensuojeluasiakkaiden palveluiden sekä hyvinvointialueen oman tuotannon kapasiteetin turvaamiseksi tulevaisuudessa. Hankkeen välttämättömyyden perusteena toimivat myös nykyisten tilojen huono kunto ja soveltuvuus modernille ja turvalliselle lastensuojelun toiminnalle. Toimitilojen nykykunnosta, tehottomuudesta ja epäkäytännöllisyydestä sekä kustannuksista johtuen toimintojen sijoittamisesta tilatehokkaasti suunniteltuun uudisrakennukseen on perusteltu.

10 Hankeryhmän esitys

Kuopion lastensuojeluyksikön rakennushankkeen perusteita ja toiminnan suunnittelua ohjaavia periaatteita on käsitelty vuosien 2025–2026 aikana hankeryhmän toimesta. Hankesuunnitelman valmisteluun on osallistunut laajasti hyvinvointialueen lastensuojelupalveluiden henkilökuntaa, turvallisuuden, työsuojelun, tukipalveluiden, tietohallinnon ja kiinteistöhallinnon asiantuntijoita. Hankesuunnitelman koordinoivastuu on ollut kiinteistöhallinnolla.

Rakennushanke toteuttaa Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelustrategiassa lastensuojelupalveluiden asetettuja tavoitteita, jonka mukaan tavoitteena lisätä omaa laitospalveluiden tuotantoa ja turvata henkilöstön saatavuus pitkäjänteisesti palveluverkkoa tarvittaessa tiivistämällä. Tällä rakennushankkeella pystytään lisäämään omaa tuotantoa 7 paikan verran. Vuoden 2027 investointisuunnitelmaan esitetään toista uudisrakennushanketta, johon saadaan yhteensä 21 paikkaa.

Hankeryhmä esittää, että Kuopion lastensuojeluyksikön uudisrakennuksen tiloja ryhdytään suunnittelemaan valittujen suunnittelijoiden toimesta tässä suunnitelmassa esitetyillä suunnitteluratkaisuilla ja aikataululla. Uudisrakennus varaudutaan toteuttamaan 21 paikkainen lastensuojelun laitoshoidonyksikkö tukitiloineen Kuopioon osoitteeseen Tasavallankatu 6.

LÄHTEET

[Lastensuojelulaki | 417/2007 | Lainsäädäntö | Finlex](#) luettu 17.4.2026

Lastensuojeluyksikkö rakennushankkeen toiminnallinen suunnitelma. PSHVA 2025.

Kiinteistö- ja toimitilastrategiset tavoitteet ja linjaukset. PSHVA. 2024.

Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus (R3). PSHVA. 2024

Pohjois-Savon hyvinvointialueen strategia. 2025.

Toimitilojen käytön periaatteet. PSHA. 2024.
